

**RAPPORT
PERIODIEK KWALITEITSONDERZOEK
HET RIJNLANDS LYCEUM DAVOS (VOORTGEZET ONDERWIJS)**

School : het Rijnlands Lyceum Davos (voortgezet onderwijs)

Plaats : DAVOS DORF - ZWITSERLAND

BRIN-nummer : 21QB

Onderzoeksnummer : 93037

Datum schoolbezoek : 28 en 29 maart 2007

Datum vaststelling : 24 april 2007

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	5
2 KWALITEITSPROFIEL.....	7
Kwaliteitsprofiel het Rijnlands Lyceum Davos (voortgezet onderwijs).....	7
3 BESCHOUWING	9
4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT.....	13

1 INLEIDING

Op 28 en 29 maart 2007 bezocht de Inspectie van het Onderwijs het Rijnlands Lyceum Davos (voortgezet onderwijs) in het kader van een periodiek kwaliteitsonderzoek (PKO).

Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar indicatoren uit het door de inspectie gehanteerde waarderingskader voortgezet onderwijs 2006. De Inspectie van het Onderwijs streeft ernaar het toezicht zo optimaal mogelijk toe te snijden op de situatie van de school, het zogenoemde risicogerichte toezicht. In het kader van risicogericht toezicht onderzoekt de inspectie scholen met een laag risico voor de kwaliteit van het onderwijs en met overwegend voldoende beoordelingen op de kwaliteitsaspecten in eerdere onderzoeken minder intensief. Scholen met een hoger risico worden frequenter, dan wel intensiever onderzocht.

Zoals in het toezichtkader is vastgelegd, gaat de inspectie zoveel mogelijk uit van de gegevens die de school reeds zelf over de eigen kwaliteit heeft verzameld in het kader van zelfevaluatie. Zo sluit de inspectie aan bij de specifieke situatie van de school en wordt de school bovendien niet onnodig belast.

Uw school heeft hiervoor het volgende relevante document ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking heeft:

- het zelfevaluatie-instrument van de Stichting NOB.

De opzet van het onderzoek

Het periodiek kwaliteitsonderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

1. Analyse van zelfevaluatiedocumenten en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd.
2. Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn, zoals het risicoprofiel en het rapport van het Periodiek Kwaliteitsonderzoek uit 2005.
3. Schoolbezoek:
 - a. gesprekken met de schoolleider;
 - b. gesprekken met leraren;
 - c. gesprekken met leerlingen;
 - d. gesprek met de directeur van de kliniek;
 - e. lesbezoeken.

De inhoud van het rapport

Het onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs levert een kwaliteitsprofiel van de school op (hoofdstuk 2). Dit profiel bestaat uit een overzicht van de kwaliteitsaspecten en van de beoordeelde indicatoren.

In hoofdstuk 3 wordt allereerst kort een aanduiding van de uitgangssituatie van de school gegeven. Daarna volgt een toelichting op oordelen in het kwaliteitsprofiel.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, aanwijzingen vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

2 KWALITEITSPROFIEL

De inspectie beoordeelt bij een PKO altijd de indicatoren van de kwaliteitsaspecten kwaliteitszorg en opbrengsten.

Op grond van de risicoanalyse heeft de inspectie na overleg met de school besloten om alle kernindicatoren te onderzoeken en te beoordelen. Het geheel van oordelen bij dit PKO is weergegeven in onderstaande tabellen.

In de waardering van de indicatoren is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het desbetreffende kwaliteitsaspect:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij;
5. bij het aspect 'Opbrengsten' is ook de categorie '5' (betekent 'niet te beoordelen') toegevoegd. In sommige gevallen kan de inspectie hier namelijk geen gefundeerd oordeel geven.

Kwaliteitsprofiel het Rijnlands Lyceum Davos (voortgezet onderwijs)

Kwaliteitsaspect: Kwaliteitszorg	1	2	3	4
1.3 De school evalueert systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten.		●		
1.4 De school evalueert systematisch de kwaliteit van het leren en onderwijzen.		●		
1.5 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	

Kwaliteitsaspect: Leerstofaanbod	1	2	3	4
3.1 Het leerstofaanbod in de onderbouw voldoet aan de wettelijk vereisten.			●	
3.2 Het leerstofaanbod in de bovenbouw is dekkend voor de examenprogramma's.			●	
3.5 Het leerstofaanbod in de verschillende leerjaren sluit op elkaar aan.			●	
3.6 Het leerstofaanbod in de verschillende vakken vertoont samenhang.			●	
3.7 Het leerstofaanbod maakt afstemming mogelijk op de onderwijsbehoeften van individuele leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect: Tijd	1	2	3	4
4.1 De geplande onderwijstijd voldoet aan de wettelijke vereisten.			●	
4.3 De uitval van geplande onderwijsactiviteiten blijft beperkt.				●
4.4 Het ongeoorloofd verzuim van leerlingen is beperkt.			●	
4.5 De leerlingen maken efficiënt gebruik van de onderwijstijd.			●	

Kwaliteitsaspect: Pedagogisch handelen	1	2	3	4
5.1 De leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen.			●	
5.3 De leraren zorgen ervoor dat leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en met leraren omgaan.				●
5.5 De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			●	

Kwaliteitsaspect: Didactisch handelen	1	2	3	4
6.2 De leraren leggen duidelijk uit.			●	
6.5 De leraren stimuleren de leerlingen tot denken.			●	
6.9 De leraren stemmen hun didactisch handelen af op verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect: Actieve en zelfstandige rol leerlingen	1	2	3	4
7.1 De leerlingen krijgen te maken met activerende werkvormen.			●	
7.3 De leerlingen hebben verantwoordelijkheid voor de organisatie van hun eigen leerproces die past bij hun ontwikkelingsniveau.			●	

Kwaliteitsaspect: Sfeer op school	1	2	3	4
8.3 De ouders zijn betrokken bij de school, door de activiteiten die de school daartoe onderneemt.			●	

Kwaliteitsaspect: Begeleiding	1	2	3	4
9.2 De school gebruikt een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect: Zorg	1	2	3	4
10.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens, bepaalt de school de aard van de zorg die de gesignaleerde leerlingen nodig hebben.			●	
10.3 De school voert de zorg planmatig uit.			●	

Kwaliteitsaspect: Opbrengsten	1	2	3	4	5
11.3 De leerlingen lopen weinig vertraging op in de opleiding vmbo-g/t.			●		
11.4 De leerlingen lopen weinig vertraging op in de opleiding havo.			●		
11.5 De leerlingen lopen weinig vertraging op in de opleiding vwo.			●		
11.8 De leerlingen van de opleiding vmbo-g/t behalen voor hun centraal examen de cijfers die mogen worden verwacht.			●		
11.9 De leerlingen van de opleiding havo behalen voor hun centraal examen de cijfers die mogen worden verwacht.			●		
11.10 De leerlingen van de opleiding vwo behalen voor hun centraal examen de cijfers die mogen worden verwacht.			●		

3 BESCHOUWING

In dit hoofdstuk wordt een beschouwing gegeven over de kwaliteit van het onderwijs op de school.

3.1 Uitgangssituatie

Het Rijnlands Lyceum Davos (RLD) is gehuisvest in een vleugel van Hochbirgsklinik Davos-Wolfgang te Zwitserland. Deze gespecialiseerde kliniek ligt op 1600 meter hoogte en telt 50 bedden voor Nederlandse patiënten (kinderen en volwassenen) met ernstige allergische astma. De school verzorgt zowel primair onderwijs als voortgezet onderwijs voor jongeren die worden behandeld in de kliniek.

Het primair onderwijs telde tijdens het inspectieonderzoek vier leerlingen (één leraar) en het voortgezet onderwijs veertien leerlingen (twee leraren). Beide afdelingen worden aangestuurd door een schoolleider en beschikken over 'eigen' goed ingerichte lokalen, waar de leerlingen onder andere gebruik kunnen maken van computers met een internetaansluiting. Daarnaast zijn er enkele kleine ruimtes waar één of twee leerlingen kunnen werken. Tijdens de pauzes maken de leerlingen gebruik van het zogenaamde pauzelokaal, dat tevens de televisie- en videoruimte is.

De leerlingen van het voortgezet onderwijs volgen in Davos regulier onderwijs. Dat wil zeggen dat zij 'gewoon' naar school gaan. Ze krijgen les in een kleine groep. Door de individuele aanpak kan veel aandacht worden besteed aan de verbetering van het zelfvertrouwen. De leraren zorgen er voor dat eventuele achterstanden die zijn ontstaan als gevolg van ziekteverzuim, worden ingehaald. Daarvoor zijn diverse methodes beschikbaar. Er is een schoolbibliotheek en de leerlingen kunnen eveneens gebruik maken van de bibliotheek en de videotheek van de kliniek.

Tijdens hun verblijf werken de leerlingen uit de boeken van hun eigen school in Nederland. Ze nemen deze boeken zelf mee en werken (als dat mogelijk is) gelijk op met hun klasgenoten in Nederland en maken ook dezelfde toetsen. Tussen de leraren in Davos en de leraren in Nederland vindt intensief mailcontact plaats. Ook de leerlingen mailen regelmatig met leerlingen van hun school in Nederland. Waar mogelijk zet de school webcams in.

Het past bij deze school die is gehuisvest in een kliniek dat er intensieve afstemming is tussen de leraar van de school en het team van behandelaars. Met onder andere de fysiotherapeuten, kinderartsen en psychologen is er wekelijks overleg en afstemming. Deze multidisciplinaire benadering levert een wezenlijke bijdrage aan het herstel van de leerlingen die er doorgaans voor een periode van drie maanden verblijven. Die periode kan verlengd worden op medische indicatie. De ervaring leert dat diverse leerlingen na verloop van tijd opnieuw voor behandeling naar Davos moeten terugkeren.

In de context van de school spelen drie belangrijke factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs: de toekomstige samenstelling van het team, de huisvesting en de contacten met de kliniek.

Het huidige schoolteam van drie leraren zal naar alle waarschijnlijkheid in het komende schooljaar wijzigen van samenstelling. Een van de leraren uit het voortgezet onderwijs die lang aan de school is verbonden, verlaat de school aan het eind van het schooljaar. Daardoor zullen de nieuwe teamleden opnieuw een hechte samenwerkingsband moeten opbouwen. Die situatie merkt de inspectie als een fors aandachtspunt aan, dat van de betrokkenen en de schoolleider in het komende schooljaar de nodige energie en inzet zal vragen. De huisvesting van het voortgezet onderwijs biedt bij het huidige leerlingenaantal voldoende ruimte en mogelijkheden voor het onderwijs dat het team voor ogen staat. Daar waar dat noodzakelijk is, kunnen leerlingen gebruik maken van een extra ruimte. Praktijklokalen zijn niet beschikbaar, maar door een goede afstemming van de planning van het onderwijs met de moederschool in Nederland, kan dit nadeel voor een groot deel geneutraliseerd worden. Theoretische modules van de leerstof worden daarvoor soms naar voren of naar achteren geschoven, zodat de praktijkopdrachten in een periode vallen, waarin de leerlingen weer op hun moederschool in Nederland zijn. De derde en laatste factor die van positieve invloed is op de kwaliteit van het onderwijs is de samenwerking tussen het onderwijsteam en het team van behandelaars. Na een periode waarin deze samenwerking op een laag pitje stond, is deze opnieuw op het niveau gebracht dat noodzakelijk is voor een verantwoorde integrale benadering van de leerling.

3.2 Algemeen beeld

In het onderzoek van de inspectie stond de vraag centraal of het onderwijs op het RLD van voldoende kwaliteit is. De inspectie concludeert dat verreweg het merendeel van de kwaliteitsindicatoren voldoende scoort en dat van twee de kwaliteit kan worden verbeterd.

Vooraf in de sfeer van het onderwijzen en leren in de groepen, is het beeld gunstig en zijn de inspectieoordelen positief. Indicatoren van de onderwijstijd, pedagogisch en didactisch handelen, alsmede van de zelfstandigheid van de leerlingen beoordeelt de inspectie als voldoende. Het pedagogisch handelen als goed. Dat betekent dat de school zich na het periodiek kwaliteitsonderzoek van 2005 verbeterd heeft. Er is hard gewerkt aan de invoering van de studieplanners, de onderwijshandelingsplannen en het leerlingvolgsysteem (lvs). In de sfeer van de kwaliteitszorg valt nog het een en ander te verbeteren.

Het team heeft kans gezien in de afgelopen twee jaar onder leiding van de schoolleider de relatie met het behandelteam van de kliniek te herstellen. In nauwe samenwerking stemmen school en behandelaars hun programma's op elkaar af. Dat is een groot verschil met de situatie van twee jaar geleden. Uit gesprekken met leerlingen blijkt dat zij plezier hebben in het onderwijs dat ze krijgen en dat ze tevreden zijn over de sfeer en de veiligheid op school.

De conclusie van dit periodiek kwaliteitsonderzoek is dat de school zich in de afgelopen periode in positieve zin heeft ontwikkeld. Het is nu zaak de verworvenheden met alle betrokkenen goed te borgen en de puntjes op de i te zetten. De inspectie neemt de school op in de reguliere toezichtplanning en zal de kwaliteit van de school in principe over vier jaar opnieuw onderzoeken.

3.3 Toelichting

Opbrengsten

De inspectie beoordeelt van de drie afdelingen (vmbo-tl, havo en vwa twee elementen van de opbrengsten, te weten: opbrengsten in de zin van doorstroom en vertraging gedurende de schoolperiode en opbrengsten in termen van examenresultaten. Op de indicatoren die betrekking hebben op doorstroom/vertraging luidt het inspectieoordeel dat ze van een voldoende niveau zijn. Dat geldt ook voor de examenresultaten van vmbo-tl, havo en vwo. Ten aanzien van de examenuitslagen in het algemeen geldt dat de inspectie met enige terughoudendheid haar conclusie trekt, vanwege het feit dat de school in de afgelopen jaren maar een beperkt aantal examenkandidaten heeft gehad, de school deze leerlingen slechts voor een beperkte periode onder haar hoede heeft gehad en de resultaten niet voldoende systematisch in beeld heeft gebracht. Daartegenover staat dat alle kandidaten in het verleden altijd zijn geslaagd. De school gaat de examenresultaten van (ex-)leerlingen vanaf heden systematisch bijhouden.

Kwaliteitszorg

De inspectie constateert dat de school in de afgelopen periode planmatig heeft gewerkt aan verbeteractiviteiten. Twee andere onderdelen van de kwaliteitszorg staan echter nog in de kinderschoenen en scoren daarom onvoldoende (zie de indicatoren 1.3 en 1.4). Ze zijn in beperkte mate ontwikkeld en dragen nog in onvoldoende mate bij aan handhaving van bestaande kwaliteit.

Het eerste punt heeft betrekking op verantwoord en afleggen aan betrokkenen over de ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. De inspectie geeft de school in overweging de verbeterplannen daarvoor jaarlijks concreter uit te werken in een jaarplan. In dat jaarplan kan de school de resultaten van verbeteracties in het afgelopen jaar evalueren en anticiperen op verbeteringen die in het komende schooljaar worden uitgevoerd. Door het realiseren van een meer gestandaardiseerde vorm voor het rapporteren over de kwaliteit (in de vorm van jaarverslagen) krijgt de school beter inzicht in de ontwikkeling van de kwaliteit door de jaren heen. Jaarverslagen bieden daarenboven de mogelijkheid aan het bevoegd gezag en aan de ouders in de schoolgids en op de website van de school verantwoording af te leggen.

Het tweede punt betreft de evaluatie van het leren en onderwijzen. Binnen de huidige kwaliteitszorg blijft dit onderdeel onderbelicht omdat de school dat in onvoldoende mate systematisch evalueert. De inspectie mist bovendien de mogelijkheid voor leraren om bij elkaar, aan de hand van geëxpliciteerde observatieformulieren, kennis te kunnen nemen van hoe op de werkvloer wordt gewerkt. Voor de afstemming van aanpakken en werkwijzen van leraren zijn deze observaties van groot belang. Het team wil in de komende periode werk van dit punt maken.

Onderwijspraktijk

De inspectie beoordeelt de onderwijspraktijk als voldoende. Aan veel onderdelen heeft de school in de afgelopen twee jaar gewerkt. Drie onderdelen kunnen door het team (ondanks de voldoende beoordeling) verder worden verbeterd.

Een eerste punt betreft de concreetheid van de doelstellingen in de onderwijshandelingsplannen. De huidige formuleringen zijn te globaal en daardoor te weinig richtinggevend voor het onderwijsleerproces en een gedegen evaluatie.

Een tweede aandachtspunt vormt het overbrengen van de beschikbare gegevens in het lvs. Deze gegevens kunnen digitaal worden opgeslagen. Dat gebeurt doorgaans ook, maar in drukke periodes (waarin veel leerlingen in de kliniek worden opgenomen) ontstaat een achterstand. Die situatie dient te worden voorkomen, omdat een permanent zicht op geactualiseerde leerlinggegevens van cruciaal belang is voor de inrichting van het onderwijsleerproces en de ondersteuning van de leerlingen.

Een laatste punt heeft betrekking op de studieplanners. Voor een aantal leerlingen zijn deze voor bepaalde vakken goed uitgewerkt; voor andere vakken niet. De leraren dienen er in samenwerking met de moederscholen op toe te zien dat alle leerlingen kunnen beschikken over goed uitgewerkte studiewijzers.

Als die beschikbaar zijn, kunnen leraren hun plannings en lessen op de studiewijzers afstemmen en weten leerlingen wat er van hen wordt verwacht.

Alle drie aandachtspunten plant de school in als verbeteractie voor de komende periode.

4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT

Bij dit PKO heeft de inspectie ook onderzoek gedaan naar de naleving van een aantal wettelijke voorschriften. Dit betrof onder meer de wettelijke voorschriften over de geplande onderwijstijd en over een door het bevoegd gezag vastgestelde schoolgids en schoolplan.

Op basis van dit onderzoek concludeert de inspectie dat de school aan deze wettelijke bepalingen voldoet.

Enkele kleine opmerkingen met betrekking tot het schoolplan en de schoolgids heeft de inspectie met de schoolleider besproken. Deze verwerkt de opmerkingen te zijner tijd in het nieuwe schoolplan en in de nieuwe schoolgids.

De bevindingen van dit PKO leiden tot het volgende arrangement voor het vervolg van het toezicht (toezichtarrangement):

De aangetroffen kwaliteit van het onderwijs op de school vraagt geen aanpassing van de reguliere onderzoeksplanning van de inspectie. In beginsel volgt over vier jaar opnieuw een periodiek kwaliteitsonderzoek. In de tussenliggende periode vindt jaarlijks een digitaal onderzoek plaats.